

modsat sig, at de nye Domainegodser behandles lige med de gamle. Det har været Ministeriets, som ogsaa Domainebestyrelsens Anskuelse, at, efterat Resolutionen af 1ste Juli 1846 havde erklæret dem for Domainer og sat dem lige med de gamle Domainer, saa vilde man et heller ved Eiendomsoverdragelserne, skjøndt det var tvivlsomt, gjøre Forskjel. Endelig skal jeg, hvad det almindelige Spørgsmaal angaaer, som igjen idag er bragt under Behandling, blot bemærke, at jeg ogsaa har villet, at begge Anskuelser skulde være lige berettigede. Særligt skal jeg ikke videre gaae ind paa samme. Jeg skal ogsaa her kun give den factiske Oplysning, at de faste Arveskæftaafgifter, som bleve indførte i den Resventløvste Periode, gif netop ud paa at tage saa Meget af Gaarden i Afgift, at Bonden kunde bestaae ved Gaarden; disse Afgifter vare saa betydelige, at de nu repræsenterer imellem 300 og 350 Rbd. pr. Tde Hartkorn, thi de ere imellem 12 og 14 Rbd. aarligen pr. Tde Hartkorn, og i nogle Egne fulde 14 Rbd, naar Sæden beregnes efter 10 à 20 Aars Gjennemsnit, hvilket altsaa svarer til en Capital imellem 300 og 350 Rbd. Nogle Steder, og dette er især slet paa Universitetets Gods, som dog ligger i det Hele i gode og frugtbare Egne, kunde disse Afgifter i Aarene nogle og tyve slet ikke erholdes, og Stederne maatte bortfæstes med en mindre Afgift; thi der var slet Ingen, som vilde have dem med disse Afgifter, fordi de vare altsaa store. Det er altsaa meget betydelige Afgifter. Til disse factiske Bemærkninger skal jeg indskrænke mig.

Nyholm: Efter den Bemærkning, den ærede Formand nu gjorde, skal jeg for Delsblikket ikke indlade mig paa Sagens Realitet; kun være det mig tilladt, inden Sagen gaaer over til Afstemning, at udbede mig en Erklæring af den høitærede Cultusminister. Det er min Mening, at, naar denne Lov kommer til at udgaae, som det jo lader til, da den synes at vinde almindelig Sympathie her, ligesom jeg ikke tør tvivle paa, at Hans Majestæt vil sanctionere den, ligesom den tidligere Lov af 8de April 1851, da vil der derved tilflyde Sorø Akademies Fæstere det ikke ubetydelige Gode, hvorom Loven dreier sig. Nu ønsker jeg

ikke alene, at dette Gode skal tilflyde dem, men jeg ønsker tillige, at det maa tilflyde dem saasnart som muligt. Mit Spørgsmaal skulde derfor være det — for at jeg kan vide, hvad jeg har at gjøre ved Sagens 3die Behandling —, om den høitærede Cultusminister mener, at der vil blive truffet Forholdsregler til, at de Taxationsmænd, som skulle udnævnes, nemlig en Formand, der vælges af Hans Majestæt, og to andre Mænd, der vælges af Thingene, kunne blive saa betids udnævnte, at Taxationsforretningerne kunne begynde i den forestaaende Sommer, idet jeg holder mig overbevist om, at dette Gode, naar det er et Gode, bør tilflyde Sorø Akademies Fæstere lige saa hurtigt som Domaneieendommenes Fæstere.

Cultusministeren: Jeg skal som Svar herpaa tillade mig at meddele, at det har været under Overveielse, om Regjeringen, naar denne Lov var gaaet igjennem, strax burde udnævne en Formand og indbyde Thingene til at indnævne deres Besuldmægtigede. Man fandt, at der herfor talte den Grund, som den ærede Landstingsmand anførte, hvorved jeg dog skal bemærke, at det allerede er vedtaget af Finantsministeriet og vistnok ogsaa vil blive vedtaget af Kirke- og Underviisningsministeriet, at, naar en Gaard bliver ledig og nu ikke længer tør bortfæstes, fordi det strider imod Loven, og heller ikke kan sælges til Selveieudom paa den i Loven bestemte Maade, fordi Commissionen endnu ikke kan komme tilstede, saa overlades den eventuelle Enke eller Livsarving, som efter Loven skulde have Gaarden, Bestidelsen paa de hidtilværende Fæstevilkkaar, imod at den Vedkommende stiller Sikkerhed for Gaardens forsvartlige Behandling og erklærer at ville underkaste sig at betale den Pritis, som Commissionen i sin Tid maatte bestemme, saaledes at Forholdet endog bliver til Fordeel for disse Fæstere; thi de slippe for at forrente Kjøbesummen af den ledige Gaard, idet man erklænder, at, da det ikke er deres Skyld, men det er Omstændighederne, der hindre Ansættelsen af Kjøbesummen, kan man ikke paalægge dem nogen Byrde i saa Henseende. Jeg skal i Forbindelse hermed bemærke, at, foruden at den anførte Grund for at vælge en Commission strax saaledes ikke er af megen Betyden-